

Haklik Norbert

Mona Lisa elrablása

- részlet egy készülő regényből -

Mondhatnám: arra ébredtem, hogy fordult a kulcs a zárban, és Szapáry Tibi barátom a következő pillanatban sűrű káromkodások közepette keresztülzuhant rajtam. De akkori állapotomra való tekintettel ébredés helyett inkább eszmélésről volna helyesebb beszélni. Persze akár ébredés is lehetett volna belőle végül – de Szapáry Tibi sűrű káromkodása valójában csak amolyan káromkodáskíséret volt, és sűrűnek is inkább azokat a pillanatokat mondhatnánk, amikor szándékát rendre meghíúsította botladozó nyelve, amely fölött Tibor helyett ekkor már végképp a sör, a whisky és az abszint triumvirátusa volt az önkényúr. Úgyhogy nemigen óhajtottam megtapasztalni, mi történne akkor, ha netán megakarná torolni rajtam, hogy kis híján a nyakát szegte azért, mert én éppen lakásajtójának küszöbén aludtam tajtrészeg álmomat. Tehát inkább totál káónak tettem magam, mint akinél teljesen reménytelen, hogy szeszekbe fulladt tudatáig bármi is elhatolhasson a való világ történéseiből.

Így, visszagondolva akár bosszankodhatnék is amiatt, hogy Tibornak eszébe se jutott megnézni, egyáltalán lélegzem-e még. Talán vele is megesett már, hogy a küszöb mentén kiterülve ébredt, ám még ha így is van, ezúttal nem emiatt volt, hogy rám se bagózott. Hanem mert fontossági listáján az én helyem szemlátomást elhanyagolható volt a Mona Lisához képest. Tibor ugyanis – éppen annyira szaporán, amennyire alkohol lassította tagjaitól tellett – a szobájába támolygott. Ott aztán részeg zihálása hirtelen elcsendesült, hogy a következő pillanatban egy kétségbeesett ordítást hallasson. Még egy szobával odébb, csukott szemmel is látni véltem, amint térdre roskad Mona Lisa üres terráriumá előtt. Őszintén megsajnáltam Tibit, amikor tudatosult bennem: miután úgy döntött, aznap már nem keresi tovább a gyíkocskát, abban a reményben botladozott hazáig, hogy talán én nálánál több sikerrel jártam, és annak rendje és módja szerint ott várja majd az üveglapok között, a fűtőlámpa alatt durmolva kedves kaméleonja.

Tibor még egyszer körbetámolyogta a lakást, sírásba fúló hangon szólongatva az állatot – *drága kis jószágom, szépségem, Lisácskám –*, később aztán már nem hívogatta tovább. Visszabotladozott a szobájába, és abból, amekkorát az ágya reccsent, amikor ráhanyatlott, tudtam, hogy végső tartalékaiból merített erőt ahhoz az utolsó pár lépéshez.

A bejárati ajtó küszöbén fekvé hallgattam, amint Szapáry Tibi egy szobával odébb álomba zokogja magát.

Aznap másodjára szintén Tibor ébresztett, bár ez alkalommal már sokkal kíméletesebben. Nem rúgott oldalba, hogy aztán ő is elterüljön az előszoba kövezetén, hanem csak bökődött az ujjával, aztán meg rázogatót, visszafogott határozottsággal. A szájszaga viszont brutális volt.

– Ébredj, Milán. Megyünk a rendőrségre, bejelentést tenni. És kell egy tanú. Aki te leszel – noszogatót, én pedig jobbnak láttam, ha ahelyett, hogy ismét alvást színlelnék, inkább megpróbálok a logika erejével hatni rá. Artikulációjának minősége alapján már eléggé kijózanodhatott ahhoz, hogy fogadókéss legyen az észérvekre.

– Tibor. Mindketten úgy nézünk ki, mint a mosott szar. Annak is az a verziója, amelyik félholtra piálta magát tegnap éjjel. Szerintem aludjunk még egy pár órácskát, aztán szed-

jünk rendbe magunkat, tudod, zuhany, friss ruha, ilyesmi, és csak utána menjünk a yardra. Ha így állítunk oda, seperc alatt elhajtának minket.

- Milán. Azt hiszen, még mindig nem vagy elég józan ahhoz, hogy felmérjed a helyzet súlyosságát. Mona Lisát tegnap éjjel tizenegy és éjfél között rabolhatták el tőlünk a *Kocsma a hülye helyen elől. Most pedig – nézett a karórájára – már negyed tizenkettő van. Láttad a Takent Liam Neesonnal? Ha elrabolnak valakit, és nem találják meg hetvenkét órán belül, akkor az végképp odavan. És annak a hetvenkét órának a hatoda már letelt.*

- Láttam. De nem hetvenkét, hanem kilencvenhat. És per pillanat nagyjából úgy érzem magam, mint az angol beteg, úgyhogy...

- Milán, ha valami marha puszta heccből rabolta el Mona Lisát, akkor tutira fogalma sincs arról, hogyan kell egy kaméleonnal bánni. Lehet, hogy kirakott neki egy tégelybe vizet, mint valami kutynak, az ökör. Csakhogy ez a gyíkokkal nem működik! Vagy reggel, amikor magához tért, egyszerűen csak fogta, és kibaszta a kertbe. Amivel Lisa végeredményben nem is járna annyira rosszul! Feltéve persze, hogy van kertje a baromnak, aki elrabolta. Ha van, és megtalálom, elásom benne. Nem Mona Lisát, hanem a barmot. Persze arra is kell gondolnunk, mi van, ha a kertnek nem kőkerítése van, hanem drót, és Mona Lisa át tud bújni rajta, és ki tud szökni az...

...jól van, rendben, Tibi, megyek tanúskodni, csak adj tizenöt percet, hogy megmosdjak, és felvegyek valami tiszta ruhát.

Beletellett az vagy huszonöt percbe is. Főképpen a fogmosás tartott soká, mígnem végül beláttam, hogy nincs az a mentolos-gyógynövényes paszta és az a sikálás, ami eltüntetné a számból a tegnapi dorbézolás utóízeit. Az abszint gyógyfüves-mentás aromája, az legalább hasonlít egy kissé a fogkrém ízére, villant át az elmémen hirtelen, ám ettől meg olyan érzésem lett, mintha sörrel és whiskyvel kevert fogpasztával lenne tele a gyomrom, és kis híján kitettem a taccsot Tibor barátom fürdőszobájának mosdókagylójába. Azonban végül sikerült kibekkelnem, amíg gyomrom háborgása alábbhagyott, úgyhogy amilyen gyorsan csak állapotom engedte, magamra rántottam egy készlet tiszta gúnyát, aztán szóltam Tibinek, hogy mehetünk.

Jó soká tartott, amíg végigyalogoltunk a Pellicova utcán, és nem is elsősorban a másnaposság miatt. Tibor minduntalan lehajolt, hogy bekukkantson a parkoló autók alá, és én is rendre lekucorodtam a házfalak mellett, hogy bepillantsak a szenespincék ablakán. Mondanom sem kell, hogy Mona Lisának nyomát se láttuk (nem mintha tudtam volna, miként fest a kaméleonnyom egy térköves járdaburkolaton). Ám mielőtt még erőt vehetett volna rajtunk a csüggedés, Szapáry Tibiből ismét előtört az idegenvezető.

- *Husova*, látod? - mutatott az utcatáblára, amint kiértünk a Pellicovából, és hosszú kocsi-sor, valamint villamoscsattogás jelezte, hogy a belváros legbelsejéhez közeledünk. - Tudod, mi az?

- Tudom, Tibor, hogy nem Hús utca. Hanem Husz János - blöfföltem, szemlátomást sikerrel, ugyanis Tibi csettintett egyet, és így szólt:

- Bingó, barátom. Kezdesz már valósággal elcsehesedni itten. Úgyhogy most letérünk a *Zelňákra. Arról tudod, hogy micsoda?*

- Zelnyák, az abból jöhet, hogy Zelnyí... Arra még emlékszem oroszából, hogy a zöld az ziljonj... Tibi, szerintem ez azt jelenti, hogy... - rukkoltam elő kis híján a rossz válasszal, ám ekkor ismét kiértünk arra a térre, ahol már jártunk két nappal korábban. Szerencsére a zöldséges standok láttán még időben kapcsoltam ahhoz, hogy diadalmasan rávágjam a helyes választ:

- Káposzta tér!

- Úgy van, úgy van, Milánom - helyeselt Tibor őszintének tűnő lelkesedéssel. Persze elég

jól ismertem már ahhoz, hogy tudjam: még ha beugratós kérdése nem is vált be, biztosan hamar megtalálja a módját, hogy jelezze, ő van hazai terepen.

– Mondom, már kinevezhetnék fogadott csehé... azaz morvává – folytatta.

Aztán pár pillanattal később hozzátette:

– Attól még a rendőrségen majd tolmácsolok neked, ha nem bánod.

Jó darabig eltartott, amíg odáig jutottunk, hogy valóban szükségem legyen egy szinkron-tolmácsra. Először még alaposan megvárattak minket a főtér sarkában megbúvó rendőrőr-sön. Szapáry Tibi elmélete szerint azért, mert szombatoként a rendőrök akarattal fogják szemérmetlenül lassúra az ügyintézését, azzal számolva, hogy a péntek éjjeli dorbézolás során pénztárcájukat, telefonjukat hagyott kuncaftok hamarabb megünják majd a várakozást, mintsem hogy sorra kerülnének. Ami bennünket illet, nekünk volt türelmünk bőven. Vagy inkább kaméleonját vesztett Tibor barátom eltökéltsége állt arányban az együttérzés-sel, amelyet én tápláltam iránta. (Azon emlékképek alapján, amelyeket arról a kora délután-ról őrzök, persze azzal az eshetőséggel is számolnunk érdemes, hogy egyszerűen csak túl másnapos voltam ellenkezni Tibivel – de inkább ne számoljunk vele. Ez a szolidaritás-duma sokkal heroikusabban hangzik.)

Amikor aztán végül ránk került a sor, rövidesen kiderült: értelmesebben is eltölthettük volna az időt annál, hogy a brünni yardon dekkoljunk. Az ügyünk kezelésével megbízott szerv ugyanis először Tibor lelkére kötötte, hogy az igazat, csakis az igazat mondja majd, majd ezen utasítását rám való tekintettel magyarra is lefordította vele, aztán feljegyezte az adatainkat, végül – komótosan pötyögtetve a klaviatúrába a jegyzőkönyvet – nekiállt a tényállás rögzítésének. A tényállás rögzítéséből persze semmit sem értettem, csak azt lát-tam, hogy Szapáry Tibi először sápad, aztán meg vörösödik, mígnem végül dühét nehezen palástolva felpattan, a rendőrnek odavet valamit csehül, ami nem hangzik túl szépen, aztán ellentmondást nem tűrő hangon ekképpen szól rám:

– Gyere, Milán, inkább igyunk egy sört. Ennek nincs semmi értelme.

Ám amint kihozta a pincér a két korsó *Starobrno*t a rendőrőrs melletti *Zlatá Lod'*, azaz *Aranyhajó söröző teraszán*, *Tiborom kedélye hamarosan felderült*.

– Milánom, mivel bosszankodni most jóval nyomósabb okom is van, inkább csak röhögök ezen az egészen. Ez a kihallgatás olyan volt, mint egy cseh film. A *Gútentág faszikáim* zsernyákos változata. *Startsky és Hutch*, a *Kétbalkezesekkel a főszerepben*.

– Lehet, hogy szórakoztató volt, de én csak annyit értettem belőle, hogy *chaméleon*, úgy-hogy avass be a részletekbe, ha megkérhetlek.

– Azzal kezdte Startsky – hörpölt bele ismét a sörhabba Tibor –, hogy mi a neve Mona Lisának. Mondtam neki, hogy Mona Lisa, meg hogy irreleváns, mert nem kutya, hogy hall-gasson rá. Erre megkérdezte, hogy ha nem hallgat rá, akkor honnan tudom, hogy így hívják. Azt feleltem, remélem, komolyan kérdezi, mert ha ez vicc, akkor nem tudok röhögni rajta. Utána meg azzal állt elő, hogy ha látnék tíz kaméleont, tudnám-e, melyik közülük Mona Lisa. És hogy van-e különös ismertetőjele, tetoválás, ilyesmi. Végül pedig megkérdezte, milyen színű a kaméleon. Na, ekkor lett elegendő a faszkalapból.

– Tiborom, hadd bátorkodjam megjegyezni, hogy ez a tetoválás-dolog annyira nem is elrugaskodott ötlet.

– Ne bódíts, Milán, még mindig nem józanodtál ki? Rajzoltattam volna a bőrébe egy átlótt szívet, és íratam volna bele, hogy *Tibi*, csak *hogy könnyebben tudják azonosítani, ha valami vadbarom ellopja a kocsmá elől?*

– Nem feltétlenül... de olvastam olyasvalakiról, aki majdnem ezt csinálta. Valami angol csóka. Elhozta a kutyát a menhelyről, aztán fürdetés közben észrevett rajta egy tetkót. Levonta a következtetést, hogy a jószág előző gazdája valami szadista állat lehetett, hogy

ilyenekkel gyötörte szegény jószágot. De tovább ment ennél. Feltetováltatta magára ugyan- azt az ábrát, mint ami a kutyán volt, ugyanúgy hastájékra, a bránere fölé, aztán valami érzélgős komment kíséretében feltöltötte róla a fotót a Facebookra. Az állatvédők azóta is röhögnek rajta.

- Miért, mi volt a tetováláson?

- A hím jel, a karika részről áthúzva. Állatmenhelyeken szokták rátetoválni arra a kutyára, amelyik ki van herélve.

- Na, akkor ez tényleg valami töketlen barom volt - vigyorodott el Szapáry Tibi. Újabbat kortyolt a sörébe, aztán ismét elkomorodott a tekintete.

- Remélem, ha valaki valóban hazavitte Mona Lisát, akkor olyasvalaki tette, aki jobban ért az állatokhoz, mint a te sztorid eunuchja - mondta, aztán a pincér felé emelte a pénz- tárcáját, jelezvén, hogy a számlát kéri. - Persze ha megtudom, ki az, így is, úgy is kiherélem.

Az a korsó sör az *Aranyhajó* teraszán valóságos csodát tett velem. Legalábbis új értelmet adott a gyögysör fogalmának. Tagjaimba visszaköltözött az erő, levertségem tovatűnt, és talán még fütyörészni is kedvem lett volna, ha nem baktat ott mellettem savanyú ábrázattal a Mona Lisájáért aggódó Szapáry Tibi.

Aztán a Pellicova utcán, az *U Alberta magasságában hirtelen olyan látvány tárult elém, amely tüstént komoly kétségeket támasztott bennem azt illetően, nem vittem-e túlzásba a brün- ni napok során a sörök, abszintok, whiskyk és egyéb szeszek apasztását, és hogy még mindig eszemnél vagyok-e.*

A Pellicova utca egyik házának tenyérnyi előkertjében legalább két méteres, ösztövérférfialak állt félterpeszben, kifakult, kockás pizsamában, és természetellenesen hosszú kar- jait lassan, ütemesen jobbra-balra lengetve bámult minket merev vigyorral a kerítés felett.

Szapáry Tibi határozott mozdulattal karon ragadott, és szaporábbra fogta a lépteit. Csak két háznyival odébb enyhített a szorításon.

- Nyugi, Milán, nem delirálsz, és ez nem Slenderman volt. Reggel meg esténként, és hét- végente néha ilyenkor, kora délután is kiáll a ház elé, és mindig ezt csinálja. Én csak úgy hívom magamban, hogy Bolond Bácsi. Ha a Pellicován laksz, előbb-utóbb hozzászoksz.

Aztán pár lépéssel később, a fogai között szűrve a szavakat hozzátette:

- Persze néha még így is a frászt hozza rám.

Amint hazaértünk, Szapáry Tibi bejelentette, hogy lepihen egy órácskára.

- Később még szükségünk lesz az energiára meg az éles szemre - mondta, aztán pár perc múlva már csak a horkolása hallatszott a zárt ajtó mögül, a szobából, ahol Mona Lisa üres terráriumra állt.

Miután magamra maradtam a szobában, tekintetem ismét rátévedt az éjjeliszekrényen heverő kék dossziéra. Nem sokáig időzött rajta - úgy éreztem, nem az olvasásnak, hanem az írásnak jött el az ideje. Írni akartam, haza, Emesének. Aztán eszembe jutott, mire kért pár nappal azelőtt, hogy régi történetbartelljeink felelevenítésének ürügyén elvonatoztam volna Brünnbe, Szapáryhoz. Hiányzott szép, szomorú asszonyom, hiányzott erősen. És legalább ennyire *nem* hiányzott, hogy egy sután időzített üzenettel kibillentsem a gyász- munkából, és megzavarjam négyszemközti béketárgyalását az apja híján lévő valósággal. Úgyhogy inkább lenémítottam okostelefonomat, és elsüllyesztettem utazótáskám oldalze- bébe, hátha így enyhébb lesz a kísértés, és közben arról gyözködtem magam, hogy Emesém ígéretéhez híven úgyis jelzi majd, ha már tervezett hazautazásom előtt szüksége volna rám. *Hja, jelzi majd, esemesben, a telefonodra, az meg majd a táskád oldalában pislog elnémítva, szó- lalt meg a fejemben egy hang, amely feltűnően hasonlított Szapáry Tibiére.* Úgyhogy ismét

kinyitottam az utazótáskám oldalzsebén a villámzárat, és leraktam a telefont az éjjeliszekrényre, az apósomtól megörökölt kék dosszié tetejére.

Kurva egy valóság ez, hogy csak találgathatjuk, minek mi lesz a következménye, gondoltam magamban.

Akkor ruccanj át egy olyanba, ahol te vagy az ura a történéseknek, ripsztolt rá Tibor hangja odabent.

Hallgattam rá. Felnyitottam táskaszámítógépének fedelét, és belevetettem magam abba a másik valóságba, ahol mindenható lehettem, és teljhatalommal uralkodhattam a Jánoskák, a *csorbadzsik*, valamint a crnagorai bércek közé keveredett honfiaink és honleányaink sorsa felett.

A *Madzsari* negyedik fejezete másfél évtized történéseit beszélte el néhány oldalon. Azt követően, hogy a *csorbadzsi* a narrátor mostohaöccsét, Jánoskát szorítva a nyeregkápához elnyargalt délre, Sztambul felé, Kármán Zsuzska és Vencel Csaba lakodalmának túlélői úgy döntöttek, nem térnek vissza éppen széthullóban lévő óhazájukba, hanem inkább a toronymagas sziklaormok között megbúvó falucska biztonságát választották. A korábbiakból emlékezhetünk rá: a barcsvári násznép férfi tagjai majd' az utolsó emberig az oszmán szablyák hegyén végezték, ennek következményeképpen Madzsari *újdonsült lakosainak döntő többsége magyarica*, tehát magyar fehérszínű volt. Végy egy falunyi fess, markos crnogorácot, rendelj hozzájuk pár szekérderéknyi finomhúsú magyar menyecskét: aligha meglepetés, hogy 1551 nyarára már jónéhány tucatnyi félmagyar-félcrnogorác lurkó népesítette be Madzsari portáit, amelyek magyar-montenegrói keveréknyelvtől voltak hangosak.

S bár a sziklaormok között rejtőző falucska lakói nemigen kívánták nagydobra verni létezésüket – már csak azért sem, mert Madzsari, apró volta és nehéz megközelíthetősége révén elkerülte a török harácszedők és portyázók figyelmét –, a Madzsari-beliek mégis megtalálták a módját annak, hogy rendszeresen híret vegyék, mi történik hátrahagyott hazájukban. Történt ugyanis, hogy a Barcsvárról elhurcoltakat és az ős-madzsariakat kezdetől fogva összekötötte a bor szeretete és a szőlőművelés mesterségének tudása, így hát a hegyi falucska lakói már a magyarok érkezése előtt is elegendő bort termeltek ahhoz, hogy évi rendszerességgel útnak induljanak néhány szekérnyi hordóval észak felé, hogy aztán a belgrádi szandzsák *csarsijáin* adjanak túl az ízes, testes nedűn. A borkereskedők a bevétel mellett a szerémségi és a mecseki dűlőkön honos tőkékkel tértek vissza a faluba, úgyhogy néhány esztendő elteltével a sötétkék kadarkák és vranacok mellett már a magyarhoni lankákról odavándoroltatott királyleánykák, szerémi zöldek és kecskecsöcsűk is ott fehérlettek a Madzsari-beli fürtökön.

S mivel a portékák mellett a hírek is a piactereken szoktak gazdát cserélni, Madzsari bor-kufárjai a romlás sújtotta óhaza híreit is magukkal hozták az északi vidékekről. Úgy hírllett, Zápolya János és az osztrákok Ferdinándja Váradon titkos megállapodást kötött arról, hogy az előbbi halála után a magyar korona majd a Habsburg uralkodóra száll. Azt is beszélték, hogy Zápolya, miután röviddel halála előtt fiúgyermekét született, aki a János Zsigmond nevet kapta a keresztségben, végrendeletét megváltoztatva úgy rendelkezett: a gyermek örökölje majd meg tőle a trónt és a koronát. János Zsigmond és anyja, Izabella is ott voltak Buda alatt a szultán sátrában, amikor a janicsárok városnézés ürügyén elfoglalták a várat. Szent István koronája a szultán kegyelméből Gyulafehérvárt lelt új otthonra, a magyar királyi udvarral egyetemben – Szolimán az egyezés szerint Erdélyt János Zsigmondnak adományozta, és azt is engedte volna, hogy a csecsemő király nagykorúvá serdültéig anyja, Izabella irányítsa a keleti országrészt, legfőbb tanácsadója, György barát segítségével. Azt is beszélték, hogy röviddel a Szolimánnal kötött egyezséget követően az erdélyi havasok

lábánál, Gyalu várában Izabella gyermeke nevében mégis lemondott a trónról Habsburg Ferdinánd javára – ennek fejében Ferdinánd vállalta, hogy kikergeti a törököt Buda várából, és uralma alatt egyesíti ismét az országot. A birodalmi sereg azonban még a pesti várfalakon sem volt képes áthatolni, és hamarosan dolgavégezetlenül elvonult, az erdélyi főurak pedig egybegyűltek Tordán, hogy felmondják a gyalui egyezséget, és helyette egy újabb megállapodást kössenek, ismétcsak Szolimán szultánnal, aki a hozzájárulását adta ahhoz, hogy a keleti fejedelemség a Sztambulnak fizetendő évi tízezer forint fejében a maga ura legyen.

Egy évre rá már Esztergom várán is lófarkas zászló lengett, és az egykori haza nagy részén a török volt az úr. A Dunától és a Barcsvár környéki hegyektől északra Habsburg Ferdinándé volt az ország – de nem a korona, amely mindeközben Erdélyben várta, hogy olyasvalaki fejére kerülhessen, aki ismét Dévénytől a Kárpátok legkeletibb vonulatáig rendelkezik majd az egész ország felett.

És ha joggal mondhatjuk, hogy azokban az években a világ magyarul is szóló fertályai között Erdély számított a béke keleti szigetének, akkor legdélebbi párjára Madzsariban ismerhetünk rá. Ez a béke mindkettő esetében viszonylagos volt és törékeny, és folyamatosan fenyegető árnyékot vetett rá az oszmán közelsége, ám mégis meglepően sokáig kitartott. Erdély, valamint Madzsari földjét is egészen az 1550-es évek beköszöntéig nem öntözte újra idegen katona vére. Ám ha más szempontokból tekintünk rá, akkor ez a párhuzam rögvest erősen kétségessé válik. Ugyanis míg tény, hogy az erdélyi rendek bandériumai Castaldo császári hadaival szövetségben oszmán és moldován csapatok vérével öntözték meg Székelyföld és a Bánság rögeit, az a vér azonban, amely Madzsari földjére ömlött, magyar volt, és magyar kéz által is ontatott ki.

1551 nyarának egyik forró délutánján történt, hogy a Madzsari feletti szőlőkben kapálgató asszonyok egyike porfelhőt pillantott meg a völgy felől közeledni. Szerencsére az út a falu előtt erősen meredekké vált, olyannyira, hogy még egy jó erőben lévő, kipihent lóval is komoly próbatételnek bizonyult felkapaszkodni a kaptatón. Arról a hátsról pedig, amely a völgy felől közeledett, már első pillantásra lerítt, hogy napok óta kíméletlenül hajszolhatta a lovasa. Hasonlóképpen egyetlen szempillantás elegendő volt ahhoz is, hogy a lovasról kiderüljön török volta: ugyanolyan fehér, nemez fejedőt viselt, és ugyanolyan karmazsinvörös csizmák sarkantyújával noszogatta szaporább sebességre a jószágot, mint a *csorbadzsi*, aki tizenöt esztendővel korábban pálinkával és szalonnabőrrel kenegette a Jánoska hátába metszett, kereszt alakú vágást, és aki a crnogorácok támadását követően elnyargalt dél felé nyergén a fiúcskával.

A Madzsari elbeszélője is rögvest felfigyelt a hasonlóságra, és szívét azon nyomban bosszúvágy, tagjait pedig egy haragvó oroszlán ereje töltötte meg. A keskeny ösvény két oldaláról magyar és crnogorác csatakiáltásokkal előzőnlő falulakók közül ő ért először a törökhöz. A pengét egyetlen, felfelé irányuló mozdulattal döfte a lovas bordái közé, és addig tolta előre, amíg a hegye kibukkant a túloldalon. Aztán elengedte a szablya markolatát, és hátrébb lépett, hogy kiélvezhesse a látványt, amint áldozata lehanyatlik a nyeregből.

És valóban: a döfés nyomán a lovas először meglepett ábrázattal elbámult valami meghatározhatatlan pont felé a távolban, mint akinek nem akarózik elhinnie, mi is történik vele éppen. A következő pillanatban azonban a megsebzett lovas olyat tett, amit a történet narrátora nem tudott mire vélni, dacára annak, hogy – emlékezzünk! – a barcsvári lakodalomban, valamint később, a crnogorai bércek között is többször volt alkalma közelről megfigyelni, hogyan viselkedik az áldozat egy előbb-utóbb halálosnak bizonyuló szablyaszúrás után. A karmazsin csizmás lovas ugyanis ahelyett, hogy a vérzést enyhítendő tenyerét a sebre szorította volna, a nyergén általvetett iszákért nyúlt, és úgy ölelte magához, mintha önnön életénél is fontosabbnak tekintette volna, hogy épségben tudhassa a tartalmát. Hanyatt

érkezett a földre, háta jókorát csattant a Madzsariba vezető csapás kemény kövein, ám még ekkor is erősen szorította magához a nyeregtarisznyát. A történet elbeszélője – ekkor már a lovas gyilkosa is egyúttal – áldozata fölé lépett, ám ekkor a halálos sebből vérző lovas szeme elkerekedett, arcára kiült valami megbékéléssel vegyes döbbenet, és tiszta magyarsággal megszólalt:

– Hát megtaláltalak, édes bátyám. Kár, hogy megöltél.

Aztán elernyedtt szorítása az iszácokon, az a földre csusszant és kinyílt. Előgördült belőle egy vörös bársonyba bugyolált, félgömb alakú tárgy, és megállapodott a *Madzsari elbeszélőjének lábánál. A kibomló szövet alól négy, aranyozott aranypánt bukkant elő, találkozásuknál a világbíró Krisztus trónolt, a köldökéből merőlegesen kiemelkedő aranykeresztel.*

És a *Madzsari elbeszélője kinyújtotta a kezét, hogy életében először megérintse a tárgyat, amelyre néhai apjának II. Lajosról szóló elbeszélései alapján rögvest ráismert: a koronát, amellyel hatodfél évszázaddal azelőtt Szent Istvánt megkoronázták.*

– Na, Tibor barátom, innen folytasd majd, ha tudod – mondtam magam elé félhangosan, aztán bal mutatóujjammal lenyomtam a *Control billentyűt, a jobbal pedig ráböktem a P-re.*

Mire az utolsó oldal is előbukkant a nyomtatóból, már az igazak álmát aludtam Szapáry Tibi vendégszobájában.

Farkas Ferenc: Éjszaka

